

Visitationstal i Vittinge kyrka den 22 april 2018

Kära församlingsbor och medarbetare i Vittinge församling av Uppsala stift.

Det har varit intressant att åter vara hos er på biskopsvisitation, förra gången var för drygt tolv år sedan. Det är mycket som har förändrats och är under förändring här i bygden. För er som församling gäller det att bygga vidare på det goda som sker och att fördjupa och utveckla ert uppdrag som församling och också i samverkan med andra församlingar.

Under visitationen har vi bland annat besökt Älgparken, den växande företagsbyn i Morgongåva med Apotea, Ad Libris och Upplandsmuséet, samtalat med förtroendevalda, anställda och församlingsbor. På Rungården hade vi en andakt. Vi har också fått en glimt av det som sker i kyrkans allrum i Morgongåva.

Jag kommer i mitt tal att beröra något av det som tagits upp under visitationen, mer finns att läsa i det protokoll som senare kommer att sändas till er.

Bygden och Omvärlden

Vittinge församling är historiskt sett en utpräglad landsbygdsförsamling som numera är under utveckling. Mälardalens expansion av företag, bostäder, arbetstillfällen och allmänna kommunikationer medger stor arbetspendling. Avstånden till Stockholm, Uppsala, Gävle och Arlanda flygplats har krympts i tid. Den stora invandringen och framväxandet av ett mångkulturellt samhälle slår igenom. I Heby kommun expanderar bland andra Apotea och Ad Libris. Tåget med hållplats i Morgongåva betyder mycket för utvecklingen.

Församlingsinstruktionen

Församlingens identitetshandling, så skulle man kunna beskriva vad församlingsinstruktionen är. Den ska på ett övergripande plan beskriva vad det är att vara församling i denna bygd, hur ni gestaltar uppdraget. Den blir då ett styrdokument för budget- och verksamhetsplaneringen.

Församlingens uppdrag och syfte står tydligt beskrivet i kyrkoordningen och måste vara den ”kompass” ni använder i arbetet med församlingsinstruktion och verksamhetsplan. Jag citerar ur Kyrkoordningen: ”Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.”

I torsdags hade vi en samling där stiftskonsulent och utbildningsledare Katarina Olofsgård gav anvisningar för det kommande arbetet med att revidera församlingsinstruktionen.

Barnen och ungdomarna

De är viktiga. Till kyrkans allrum i Morgongåva inbjuds föräldrar, barn och ungdomar till öppen gemenskap och jag har förstått att de gärna sluter upp. Det är viktigt att det finns mötesplatser med engagerade medarbetare där möjlighet till samtal och fördjupning ges. Allrummet, som ni hyr ligger helt rätt, mitt i samhället.

Konfirmandarbetet och församlingens undervisning

Det är få ungdomar som konfirmeras. Konfirmationsleden är bruten och situationen är allvarlig här som på många håll. De flesta ungdomar går i högskolan i Heby. Därför är det nödvändigt att konfirmand- och ungdomsarbetet bedrivs över församlingsgränserna. Det sker också i viss mån. Jag har förstått att kyrkoherdarna samtalar om detta. Det krävs ett nytänkande och att ni gemensamt tar fram en strategi som öppnar för flera alternativ för att konfirmeras. Genom samarbete stärks den samlade kompetensen och sårbarheten minskar. Det handlar om vårt uppdrag att förmedla kristen tro och ytterst om framtiden som kristen kyrka i bygden. För att utveckla församlingens liv och växa som kristen behövs kunskap om kristen tro, erfarenheter av församlingens liv och bärande relationer. Den relationsskapande vardagsverksamheten behöver ytterligare fördjupas med undervisning.

Gudstjänstlivet och körerna

Ni har hittat en bra form för gudstjänstlivet med vissa gudstjänster i allrummet i Morgongåva, särskilt vintertid. När jag tittar på statistiken under en 10-årsperiod över antalet besök vid gudstjänsterna ser jag en bekymmersam utveckling. Ni behöver prioritera gudstjänsterna och finna vägar till förnyelse så att fler inser sitt behov av gudstjänst.

Det finns exempel på nya former av gudstjänst i flera församlingar i stiftet. Jag säger det med tanke på generationsskiftet. Jag tänker närmast på sådana gudstjänster som fått namn som "Gud och spagetti" respektive "Pannkaksgudstjänst". Syftet är att möta de unga familjerna och deras behov av ett livs- och vardagspussel som ska gå ihop. En gudstjänst med enkel måltid i anslutning till den vid arbetstidens slut, ofta i anslutning till en barnverksamhet. För föräldrarna betyder det mycket att komma från arbetet eller hämtning av barn från förskolan till ett dukat bord och slippa disken efteråt. Eftersom många kommer fyller det uppenbarligen ett behov. Församlingen underlättar för föräldrarna att hålla samman familjen, träffa andra och fira en enkel gudstjänst. Det finns många exempel att ta del av.

Körlivet, som är rikt här, är en källa till glädje för koristerna och i församlingens gudstjänster. Att sjunga i kör svarar på ett unikt sätt mot människors behov av gemenskap, avkoppling och andlighet. Kopplingen till gudstjänstlivet och texterna i många körstycken och sånger öppnar också upp för andlig fördjupning och livstolkning. Ni har tre välfungerande körer och idag har vi fått möta alla tre i gudstjänsten! Stor glädje över det.

Diakoni

Mycket av vardagsverksamheten i församlingen har en diakonal prägel som utmärks av omsorg och social gemenskap. Stickcafé och gubbdagis är två exempel. Ni har också i samarbete med andra församlingar en återkommande sorgegrupp. Men det behövs mer för att möta människors behov när livet blir svårt, inte bara för de mest utsatta. Vi behöver se vår medmänniska. Vi kan alla hamna i utsatta situationer med sjukdom, ensamhet, separationer och utanförskap. För att möta dessa behov behövs kompetens av en utbildad diakon som kan ge personligt stöd, organisera den diakonala verksamheten och samverka med andra stödfunktioner i samhället. Överväg att dela en diakontjänst med någon annan församling.

Kyrkan

Kyrkan är i gott skick och finns i en underbar kyrkomiljö. Vi samtalade en del om hur en

omgestaltning av kyrkorummet skulle kunna göra den mer användbar. Planer har funnits men ingen lösning funnits. Det har framför allt handlat om sidoskeppet med alla dess bänkar. Där skulle behövas ett mindre ”rum i rummet” för dogdustjänster och andra samlingar. Den vackra dopfunten från 1974 av Vittingesonen Arne Lundell kan flyttas och plats därigenom frigöras i koret. Olika alternativ diskuterades. Det är avgörande att börja med frågan om vilka behov i församlingsverksamheten som behöver tillgodoses, först därefter ta fram alternativ. Tidiga kontakter med kunnig kyrkoarkitekt och länsstyrelsen bör tas. Kontraktsposten Fredrik Fagerberg kan bistå i processen eftersom han har erfarenhet av sådana förändringar i Bälungebygdens församling. Jag stödjer att en förändring sker av sidoskeppet så att det blir användbart i gudstjänst- och församlingsliv. För framtiden är det nödvändigt att vi kan använda våra sockenkyrkor på flera sätt.

Kyrkans roll i en levande bygd

Det var temat på församlingsaftonen under biskopsvisitationen. Kommunalrådet Marie Willén hade ett anförande om kyrkans roll där hon bland annat lyfte fram kyrkans sammanhållande kraft och vikten av samverkan mellan föreningsliv, kyrka, kommun och företag. För att civilsamhället ska fungera är det absolut nödvändigt att alla goda krafter samverkar med människan och medmänniskors behov i centrum. Det handlar om livsmiljö och vår gemensamma framtid.

För att kyrkan ska fortsätta att fungera som kyrka behöver ni kraftsamla än mer genom att öka samverkan och samarbete med närliggande församlingar, främst gäller det konfirmand, ungdom och diakoni. På sikt kan bildande av ett större pastorat bli nödvändigt för att klara församlingens grundläggande uppgift. Oavsett det har denna församling möjligheter till en god framtid, bara engagemang finns och kompetens och resurser räcker till.

Avslutande ord

Nu vill jag tillsammans med biskopsadjunkt Rose-Marie Rönnblom och kontraktspastor Fredrik Fagerberg tacka för fina visitationsdagar med ett intressant program, gemenskap och gästfrihet. Vi gläds över det engagemang och vilja till ansvarstagande som vi mött.

Så vill jag som det är brukligt vid visitationer lämna ordet fritt om någon vill framföra något om församlingslivet. Ordet är fritt. /Ingen begär ordet/. Vi kan samtala vid kyrklunchen. Och det går alltid att höra av sig.

Idag på den fjärde söndagen i påsktiden med tema ”Vägen till livet” vill jag lyfta fram Jesu ord i Johannesevangeliet 14:4-6, där han samtalar med lärjungen Tomas som säger till honom: »Herre, vi vet inte vart du går; hur kan vi då känna vägen?» Jesus svarar: »Jag är vägen och sanningen och livet; ingen kommer till Fadern utom genom mig.

Låt oss vandra med Jesus och samtala med honom om det vi har på hjärtat. Han vill visa oss vägen till livet, här och nu och en gång.

Gud välsigne er alla.

